

Ewa Szary

"O świadomości słowiańskiej
Andrzeja Frycza-Modrzewskiego",
Tomasz Fijałkowski, "Prace
Polonistyczne" S. XXIX (1973) :
[recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 17/51, 126

1974

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

(II) FLEGMER Rolf: Patos klasycystycznie przytłumiający. O "Barbarze Radziwiłłównie" Felińskiego. "Pamiętnik Literacki" 1973 z.2 s.5-26.

Artykuł zajmuje się historycznoliterackimi uwarunkowaniami odbioru tragedii Felińskiego w wersji oryginalnej i w niemieckim tłumaczeniu Oriona Juliusa (1831). W oparciu o tekst polski autor analizuje styl wypowiedzi osób dramatu, charakterystykę postaci, tragiczną ironię, obecność fatum, kwestię boskiej sprawiedliwości i narodowej samokrytyki. Wszystkie te elementy zostają w tragedii przytłumione przez patos i retorykę. Na tle panujących wówczas konwencji teatralnych, preferujących koloryt i indywidualizację, tego rodzaju zabieg mógł być odczuwany jako bodziec estetyczny ("chwyt minusowy" Lotmana). Świadczy o tym przekład Juliusa, który - przystosowując się do aktualnych wymogów - odrzuca owo przytłumienie na rzecz ekspresji i dynamizacji wiersza, stylu i dramaturgii utworu.

BP/51/27

El.J.

(II) FIJAŁKOWSKI Tomasz: O świadomości słowiańskiej Andrzeja Frycza-Modrzewskiego. "Prace Polonistyczne" S.XXIX 1973 s.39-53.

Omówienie tych przekonań społecznych Frycza-Modrzewskiego, które dotyczyły spraw słowiańskich, a więc między innymi: przynależności Polaków do słowiańskiej wspólnoty oraz odczuwanemu przez nich zagrożeniu ze strony Niemiec. Podstawą swych ogólnych rekonstrukcji i rozważań uczynił autor kwestię szczegółową: wyjaśnienie znaczeń dwóch pojęć - "Sarmacja" i "sarmatyzm", którymi Frycz-Modrzewski posługiwał się i które w pismach jego - zdaniem autora - są synonimami pojęć "Słowiańszczyzna" i "słowiański".

BP/51/28

E.Sz.